

Asia: VN/1514/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle sähkömarkkinalain sekä sähköntoimitussopimusten vertailuvälineestä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työ- ja elinkeinoministeriö

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/1514/2022

Helen Sähköverkko Oy:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle sähkömarkkinalain sekä sähköntoimitussopimusten vertailuvälineestä annetun lain muuttamisesta.

Helen Sähköverkko Oy (Helen Sähköverkko) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi sähkömarkkinalain sekä sähköntoimitussopimusten vertailuvälineestä annetun lain muuttamisesta.

Helen Sähköverkko pitää yleisesti hyvinä luonnoksen tavoitteita ja esityksiä toimeenpanna älyverkkotyöryhmän loppuraportissaan esittämiä toimia. Helen Sähköverkko esittää lausunnossaan muutosesityksiä, jotka pyrkivät selkeyttämään esityksen määritelmiä ja tukemaan esityksen tavoitteiden toteutumista.

3 § Määritelmät

Helen Sähköverkko esittää, että ”sähkökäyttöpaikka”-termin käyttöä ja tarkoitusta sähkömarkkina- laissa selkeytetään. Sähkömarkkina- laista ei löydy selkeää määritelmää termistä ”sähkökäyttöpaikka”.

Nykyisellään termi ”sähkökäyttöpaikka” käsitetään ilmeisen eri tavalla sähkömarkkina- lain eri kohdissa. Sähkömarkkina- lain1) liittymisjohdon määritelmässä (”5) liittymisjohdolla yhtä sähkökäyttöpaikkaa tai energiavarastoa taikka yhtä tai useampaa voimalaitosta varten rakennettua sähköjohtoa, jolla liittyjä tai liittyjät liitetään sähköverkkoon” ...”yhdessä liittymässä voisi olla myös useita sähkökäyttäjiä”) ja 13§, 16§ ”sähkökäyttöpaikka”-termiä käytetään käytännössä merkityksessä sähköliittymä. Kuitenkin muissa kohdin sähkömarkkina- lakia (ainakin 22§, 49a§, 67§, 75e§, 87§, 89§, 105§) ja Valtioneuvoston asetuksessa sähköntoimitusten selvityksestä ja mittauksesta2) (”Sähköverkkoon liitetty sähkökäyttöpaikka tulee varustaa sähkökulutuksen mittaavalla mittauslaitteistolla. Jos sähköliittymään kuuluu useita sähkökäyttöpaikkoja, joihin sähkö myydään sähköverkon kautta, tulee kukin sähkökäyttöpaikka erikseen varustaa mittauslaitteistolla”)”sähkökäyttöpaikka”- termiä käytetään siten, että se kuvaa esimerkiksi kerros- tai rivitalon tapauksessa yksittäistä huoneistoa.

Helen Sähköverkko esittää, että sähkömarkkina- lain määräyksiä ja lain tekstiä tarkennetaan niin, että kaikilta osin on selkeää, milloin viitataan sähköliittymään ja milloin yksittäiseen liittymässä sijaitsevaan käyttöpaikkaan.

65 b § Markkinapohjainen loppukäyttäjän kuormanohjaus jakeluverkossa

Luonnoksessa esitetään ”Loppukäyttäjä voi jakeluverkon sähkökäyttöpaikan teknisten edellytysten täytyessä valtuuttaa vähittäismyyjän tai muun sähkömarkkinoiden osapuolen antamaan suoraan käskyt kuormansa ohjaukseen sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon yksikön ylläpitämän kuormanohjausrajapinnan kautta” ja ”Edellä 1 momentissa tarkoitettua valtuutuksen päättyessä loppukäyttäjän verkkonhaltijan on aktivoitava kuormanohjaukseen loppukäyttäjän verkkopalvelutuotteen mukainen aikajaus, ellei loppukäyttäjä tee uutta valtuutusta”.

Näin toimittaessa on riskinä, että älyverkkotyöryhmän3) esittämä tavoite siirtymisestä markkinaehtoiseen dynaamisempaan kulutuksen ohjaukseen ei toteudu, koska loppuasiakas saa perinteisestä ns. yöohjauksesta jo merkittävän hyödyn ja palveluntarjoajien tuoma lisäarvo siihen nähden saattaisi olla usein vain marginaalinen. Markkinaa ei siten synny, mikäli rinnan on tarjolla verkkonhaltijan ilmainen ohjauspalvelu.

Helen Sähköverkko esittää, että toimintamalli olisi älyverkkotyöryhmän loppuraportin mukainen eli verkkoyhtiön ohjauspalvelu päätetään, mikäli tarvetta ohjauspalvelulle ei markkinaehtoisesti ole syntynyt. Poikkeuksena tästä kannatetaan lakiluonnokseen lisättyä kohtaa ”Jakeluverkonhaltijalla on oikeus 1 momentin mukaisen valtuutuksen estämättä käyttää kuormanohjausrelettä sähköverkkoon

kohdistuvissa normaaliolojen häiriötilanteissa, sähköpulatilanteissa, valmiuslain (1552/2011) tarkoittamissa poikkeusoloissa, tai jos on ilmeistä, että markkinapohjainen loppukäyttäjän kuormanohjaus vaarantaa sähköverkon käyttövarmuuden”.

105 i § Yhteislaskutus

Helen Sähköverkko esittää, että uuteen yhteislaskusta koskevaan muutosesitykseen lisätään seuraava teksti, missä määritellään tilitys loppukäyttäjän osittaisesta maksusta: ”Mikäli loppukäyttäjä maksaa laskun vain osittain, vähittäismyyjän tulee tilittää jakeluverkonhaltijalle tämän osuus maksusta saatava osuuksien suhteessa.”

Lisäsesitys antaa selkeän toimintaohjeen osittaisten maksujen tilityksestä.

105 j § Jakeluverkonhaltijan velvollisuus osallistua yhteislaskutukseen

Helen Sähköverkko esittää, että vakuuksien edellyttämisen määritelmää tarkennettaisiin niin, että vakuuden edellytykset ja laskentaperusteet olisivat mahdollisimman kaavamaisia sekä helposti ja yksiselitteisesti jakeluverkonhaltijan ja vähittäismyyjän välisessä suhteessa sovellettavia.

Esitetystä luonnoksessa määritelmä milloin ja minkälaisilta vähittäismyyjiltä jakeluverkonhaltija kysyy vakuutta jää yleiselle tasolle. Luonnosta tulee tarkentaa niin että lausuntoluonnoksen tavoite täyttyy, s. 63: ”Koska vakuuden puuttuminen voisi edellä esitetyn tavoin muodostaa perusteen yhteislaskutuksen järjestämisestä kieltäytymiselle, tulisi vakuuden edellytysten ja laskentaperusteiden olla mahdollisimman kaavamaisia sekä helposti ja yksiselitteisesti jakeluverkonhaltijan ja vähittäismyyjän välisessä suhteessa sovellettavia”.

Kunnioitavasti

Markus Lehtonen

Toimitusjohtaja

Helen Sähköverkko Oy

VIITTEET

1) Sähkömarkkinalaki, <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2013/20130588>

2) Valtioneuvoston asetus sähköntoimitusten selvityksestä ja mittauksesta (12.8.2021/767)

<https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2021/20210767>

3) Joustava ja asiakaskeskeinen sähköjärjestelmä - Älyverkkotyöryhmän loppuraportti. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 33/2018, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-346-7>

Siirto Osmo
Helen Sähköverkko Oy